

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Філологічний факультет

Кафедра філософії та культурології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан філологічного факультету

/проф. Борис БУНЧУК/

“ 12 ” серпня 20 24 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни**

СОЦІАЛЬНА РОБОТА: ІСТОРІЯ, ТЕОРІЯ, ПРАКТИКА

обов'язкова

Освітньо-професійна програма «Соціальне забезпечення»

Спеціальність 232 Соціальне забезпечення

Галузь знань 23 Соціальна робота

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

філологічний факультет

Мова навчання українська

Чернівці 2024 рік

Робоча програма навчальної дисципліни Соціальна робота: історія, теорія, практика складена відповідно до освітньо-професійної програми «Соціальне забезпечення», спеціальності 232 Соціальне забезпечення, першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженої Вченою радою Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (Протокол № 12 від «2» вересня 2024 р.).

Розробник: **Гнатчук Оксана Степанівна**, кандидат історичних наук, доцент кафедри філософії та культурології

Викладач: **Гнатчук Оксана Степанівна**, кандидат історичних наук, доцент кафедри філософії та культурології

Погоджено з гарантом ОП і затверджено на засіданні кафедри філософії та культурології

Протокол № 1 від “12” серпня 2024 року

Завідувач кафедри філософії та культурології

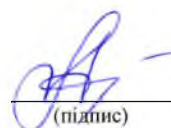
(підпис)

Ольга РУПТАШ

Схвалено методичною радою філологічного факультету

Протокол № 1 від “12” серпня 2024 року

Голова методичної ради філологічного факультету

(підпис)

Алла АНТОФІЙЧУК

1. Мета навчальної дисципліни «Соціальна робота: історія, теорія, практика» –

розширення і поглиблення знань з основ історії становлення, теорії і практики соціальної роботи, сприяння студентам у набутті певного рівня кваліфікації. У процесі вивчення дисципліни студенти оволодівають уміннями і набувають навичок, що передбачені кваліфікаційними вимогами до підготовки фахівця соціальної сфери.

2. Результати навчання:

Внаслідок вивчення курсу, студенти повинні знати та вміти:

знати і вміти :

- аналізувати основні етапи та закономірності історичного розвитку соціальної допомоги як суспільного явища з метою розвитку професійного і загального світогляду;
- аналізувати і переосмислювати історичний досвід соціальної опіки і піклування в контексті сучасних вимог;
- самостійно здійснювати науково-пошукову роботу історичних даних у сфері соціальної опіки і благодійності, оперувати ними при вирішенні професійних задач;
- застосовувати набуті історичні знання у сфері соціальної опіки і благодійності у практичній діяльності соціального працівника;
- сприймати нову інформацію в галузі історії соціальної роботи, її узагальнювати, аналізувати, та обирати шляхи її використання у професійній діяльності;
- визначати зміст поняття «соціологія соціальної роботи»;
- пояснювати сутнісні ознаки соціології соціальної роботи як галузі науки – об'єкт, предмет, функції;
- описувати основні методи дослідження у соціології соціальної роботи;
- розкривати сутність основних понять і категорій соціології соціальної роботи;
- пояснювати взаємозв'язки соціології соціальної роботи з іншими соціологіями середнього рівня.

Компетенції:

ПРН 1 критично осмислювати проблеми в науковій або професійній діяльності на межі предметних галузей, розв'язувати складні задачі і проблеми, що потребують оновлення й інтеграції знань в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог. **Загальні компетентності** (ЗК 1 Здатність до критичного мислення, аналізу та синтезу; ЗК 7 Здатність фахово аналізувати інформацію, оцінювати повноту та можливості її використання; ЗК 8 Здатність генерувати нові ідеї й нестандартні підходи до їх реалізації (креативність)). **Спеціальні (фахові) компетентності** (СК 3 Здатність професійно діагностувати, прогнозувати, проєктувати та моделювати соціальні ситуації; СК 14 Здатність до критичного оцінювання соціальних наслідків політики у сфері прав людини, соціальної інклюзії та сталого розвитку суспільства, ініціювання пропозицій і рекомендацій стосовно удосконалення нормативно-правового забезпечення соціальної роботи).

ПРН 2 критично оцінювати результати наукових досліджень і різні джерела знань про практики соціальної роботи, формулювати висновки та рекомендації щодо їх впровадження. **Загальні компетентності** (ЗК 5 Здатність проведення наукових і прикладних досліджень на професійному рівні; ЗК 7 Здатність фахово аналізувати інформацію, оцінювати повноту та можливості її використання). **Спеціальні (фахові) компетентності** (СК 1 Здатність до розуміння та використання сучасних теорій, методологій і методів соціальних та інших наук стосовно до завдань фундаментальних і прикладних досліджень у галузі соціальної роботи і соціальної педагогіки; СК 2 Здатність планувати та здійснювати наукові комплексні дослідження з метою виявлення й аналізу соціально значимих проблем і факторів досягнення соціального благополуччя різних груп населення).

ПРН 4 показувати глибинне знання та системне розуміння теоретичних концепцій, як із галузі соціальної роботи, так і з інших галузей соціогуманітарних наук. **Загальні компетентності** (ЗК 1 Здатність до критичного мислення, аналізу та синтезу; ЗК 3 Здатність удосконалювати й розвивати професійний, інтелектуальний і культурний рівні; ЗК 7 Здатність фахово аналізувати інформацію, оцінювати повноту та можливості її використання). **Спеціальні (фахові) компетентності** (СК 1 Здатність до розуміння та використання сучасних теорій, методологій і методів соціальних та інших наук стосовно до завдань фундаментальних і прикладних досліджень у галузі соціальної роботи і соціальної педагогіки; СК 2 Здатність планувати та здійснювати наукові комплексні дослідження з метою виявлення й аналізу соціально значимих проблем і факторів досягнення соціального благополуччя різних груп населення).

ПРН 5 Збирати та здійснювати кількісний і якісний аналіз емпіричних даних. **Загальні компетентності**

(ЗК 5 Здатність проведення наукових і прикладних досліджень на професійному рівні; ЗК 7 Здатність фахово аналізувати інформацію, оцінювати повноту та можливості її використання). **Спеціальні (фахові) компетентності** (СК 1 Здатність до розуміння та використання сучасних теорій, методологій і методів соціальних та інших наук стосовно до завдань фундаментальних і прикладних досліджень у галузі соціальної роботи і соціальної педагогіки; СК 2 Здатність планувати та здійснювати наукові комплексні дослідження з метою виявлення й аналізу соціально значимих проблем і факторів досягнення соціального благополуччя різних груп населення; СК 6 Здатність оцінювати процес і результат виконаної роботи, розробляти та впроваджувати програми забезпечення якості соціальних послуг).

ПРН 6 Самостійно й автономно знаходити інформацію необхідну для професійного зростання, опановувати її, засвоювати та продукувати нові знання, розвивати професійні навички та якості. **Загальні компетентності** (ЗК 1 Здатність до критичного мислення, аналізу та синтезу; ЗК 7 Здатність фахово аналізувати інформацію, оцінювати повноту та можливості її використання; ЗК 8 Здатність генерувати нові ідеї й нестандартні підходи до їх реалізації (креативність); ЗК 8 Здатність генерувати нові ідеї й нестандартні підходи до їх реалізації (креативність)).

ПРН 7 Обирати та застосовувати інноваційні методи в складних і непередбачуваних та/або спеціалізованих контекстах. **Загальні компетентності** (ЗК 2 Здатність розробляти і управляти проектами; ЗК 6 Здатність ініціювати, планувати та управляти змінами для вдосконалення існуючих та розроблення нових соціальних систем; ЗК 8 Здатність генерувати нові ідеї й нестандартні підходи до їх реалізації (креативність); ЗК 9 Здатність налагоджувати соціальну взаємодію, співробітництво, попереджати та розв'язувати конфлікти). **Спеціальні (фахові) компетентності** (СК 4 Здатність до впровадження методів і технологій інноваційного практикування управління в системі соціальної роботи; СК 5 Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (експертами з інших галузей/видів економічної діяльності), налагоджувати взаємодію державних, громадських і комерційних організацій на підґрунті соціального партнерства; СК 7 Здатність до професійної рефлексії; СК 8 Здатність до ініціювання та просування соціальних змін, спрямованих на покращення соціального добробуту).

ПРН 8 Автономно приймати рішення в складних і непередбачуваних ситуаціях. **Загальні компетентності** (ЗК 6 Здатність ініціювати, планувати та управляти змінами для вдосконалення існуючих та розроблення нових соціальних систем; ЗК 9 Здатність налагоджувати соціальну взаємодію, співробітництво, попереджати та розв'язувати конфлікти). **Спеціальні (фахові) компетентності** (СК 6 Здатність оцінювати процес і результат виконаної роботи, розробляти та впроваджувати програми забезпечення якості соціальних послуг; СК 13 Здатність виявляти професійну ідентичність та діяти згідно з цінностями соціальної роботи).

ПРН 9 Виконувати рефлексивні практики в контексті цінностей соціальної роботи, відповідальності, у тому числі для запобігання професійного вигорання. **Загальні компетентності** (ЗК 9 Здатність налагоджувати соціальну взаємодію, співробітництво,

попереджати та розв'язувати конфлікти). **Сформовані компетентності** (СК 6 Здатність оцінювати процес і результат виконаної роботи, розробляти та впроваджувати програми забезпечення якості соціальних послуг; СК 7 Здатність до професійної рефлексії; СК 13 Здатність виявляти професійну ідентичність та діяти згідно з цінностями соціальної роботи).

ПРН 10 Аналізувати соціальний та індивідуальний контекст проблем особи, сім'ї, соціальної групи, громади, формулювати мету і завдання соціальної роботи, планувати втручання в складних і непередбачуваних обставинах відповідно до цінностей соціальної роботи. **Загальні компетентності** (ЗК 7 Здатність фахово аналізувати інформацію, оцінювати повноту та можливості її використання). **Спеціальні (фахові) компетентності** (СК 3 Здатність професійно діагностувати, прогнозувати, проектувати та моделювати соціальні ситуації).

ПРН 12 Оцінювати соціальні наслідки політики у сфері прав людини, соціальної інклюзії та сталого розвитку суспільства, розробляти рекомендації стосовно удосконалення нормативно-правового забезпечення соціальної роботи. **Загальні компетентності** (ЗК 8 Здатність генерувати нові ідеї й нестандартні підходи до їх реалізації (креативність)). **Спеціальні (фахові) компетентності** (СК 2 Здатність планувати та здійснювати наукові комплексні дослідження з метою виявлення й аналізу соціально значимих проблем і факторів досягнення соціального благополуччя різних груп населення; СК 3 Здатність професійно діагностувати, прогнозувати, проектувати та моделювати соціальні ситуації СК 8 Здатність до ініціювання та просування соціальних змін, спрямованих на покращення соціального добробуту; СК 14 Здатність до критичного оцінювання соціальних наслідків політики у сфері прав людини, соціальної інклюзії та сталого розвитку суспільства, ініціювання пропозицій і рекомендацій стосовно удосконалення нормативно-правового забезпечення соціальної роботи).

ПРН 13 Демонструвати ініціативу, самостійність, оригінальність, генерувати нові ідеї для розв'язання завдань професійної діяльності. **Загальні компетентності** (ЗК 6 Здатність ініціювати, планувати та управляти змінами для вдосконалення існуючих та розроблення нових соціальних систем; ЗК 8 Здатність генерувати нові ідеї й нестандартні підходи до їх реалізації (креативність)). **Спеціальні (фахові) компетентності** (СК 8 Здатність до ініціювання та просування соціальних змін, спрямованих на покращення соціального добробуту; СК 12 Здатність виявляти ініціативу та підприємливість задля вирішення соціальних проблем через упровадження соціальних інновацій).

ПРН 14 Визначати методологію прикладного наукового дослідження. **Загальні компетентності** (ЗК 5 Здатність проведення наукових і прикладних досліджень на професійному рівні). **Спеціальні (фахові) компетентності** (СК 1 Здатність до розуміння та використання сучасних теорій, методологій і методів соціальних та інших наук стосовно до завдань фундаментальних і прикладних досліджень у галузі соціальної роботи і соціальної педагогіки; СК 2 Здатність планувати та здійснювати наукові комплексні дослідження з метою виявлення й аналізу соціально значимих проблем і факторів досягнення соціального благополуччя різних груп населення).

ПРН 15 Розробляти критерії та показники ефективності професійної діяльності, застосовувати їх в оцінюванні виконаної роботи, пропонувати рекомендації щодо забезпечення якості соціальних послуг та управлінських рішень. **Спеціальні (фахові) компетентності** (СК 4 Здатність до впровадження методів і технологій інноваційного практикування та управління в системі соціальної роботи; СК 6 Здатність оцінювати процес і результат виконаної роботи, розробляти та впроваджувати програми забезпечення якості соціальних послуг; СК 7 Здатність до професійної рефлексії; СК 16 Здатність упроваджувати ефективний менеджмент організації у сфері соціальної роботи).

ПРН 16 Розробляти соціальні проекти на високопрофесійному рівні. **Загальні компетентності** (ЗК 10 Здатність управляти різнобічною комунікацією). **Спеціальні (фахові) компетентності** (СК 5 Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (експертами з інших галузей/видів економічної діяльності), налагоджувати взаємодію державних, громадських і комерційних організацій на підґрунті соціального партнерства; СК 9 Здатність організовувати спільну діяльність, ініціювати

<p>і благодійництва.</p> <p>1. Давньоруський період: традиції милосердя та піклування про вразливі верстви населення.</p> <p>3. Етнічні особливості традиційної української філантропії.</p> <p>4. Сучасний стан милосердя і благодійництва в Україні:</p>												
<p>Тема 2. Формування церковно-громадської системи соціальної допомоги в XIV – XVII століттях.</p> <p>1. Роль православ'я та греко-католицької церкви в розвитку милосердя і благодійництва.</p> <p>2. Козацький рух та його роль у формуванні благодійництва.</p> <p>3. Система соціальної підтримки у часи Козацької республіки.</p>	1	2										
<p>Тема 3. Благодійність та соціальна допомога в Україні у XVIII–поч. XX ст.</p> <p>1. Соціально-економічний контекст XVIII–початку XX століття в Україні.</p> <p>2. Благодійні організації та фондів, що діяли в Україні протягом цього періоду.</p> <p>3. Завдання, форми та види благодійності та соціальної допомоги:</p> <p>4. Способи надання допомоги (меценатство, благодійні внески, громадські організації тощо).</p>	1	2										
<p>Тема 4. Соціальна політика та система соціального забезпечення в радянський період.</p> <p>1. Основні принципи та цілі соціальної політики в</p>	1	2										

<p>радянському суспільстві. 2. Роль держави у забезпеченні соціального добробуту громадян. 3. Система соціального забезпечення в Радянському Союзі. 4. Соціальна допомога в кризових ситуаціях.</p>												
<p>Тема 5. Реформування радянської системи соціального забезпечення у незалежній Україні (1991-2024 рр). 1. Проблеми та недоліки попередньої системи. Період реформ та їхні основні напрямки. 2. Опис реформ в соціальному забезпеченні на різних етапах незалежності (1991-2024 рр). 3. Зміни в законодавстві та політиці у сфері соціального забезпечення. 4. Розширення соціальних програм та допомоги вразливим категоріям населення.</p>	1	2										
<p>Тема 6. Соціальна робота як наука і навчальна дисципліна 1. Основні поняття і принципи соціальної роботи як науки: 2. Визначення та структура наукового об'єкта соціальної роботи. 3. Основні теоретичні напрямки та концепції соціальної роботи. 4. Методологічні та практичні аспекти навчання соціальній роботі. 5. Перспективи та виклики для подальшого розвитку соціальної роботи як наукової галузі.</p>	1	2										

<p>4.Оцінка ефективності нормативно-правового та інноваційного поля: 5.Етичні аспекти в нормативно-правовому полі та інноваціях:</p>												
<p>Тема 2. Соціальні технології соціальної роботи 1.Визначення понять "соціальні технології" та "соціальна робота". 2.Історія розвитку соціальних технологій: 3.Класифікація соціальних технологій: 4.Впровадження соціальних технологій у практику соціальної роботи. 5.Ефективність та оцінка соціальних технологій.</p>	1	2										
<p>Тема 3. Соціальна робота з різними цільовими групами і категоріями клієнтів 1.Поняття "цільова група" та "категорія клієнтів" в контексті соціальної роботи. 2.Аналіз різних цільових груп та категорій клієнтів. 3.Особливості роботи з кожною цільовою групою. 4.Принципи та цінності в роботі з різними групами та категоріями клієнтів. 5.Виклики та перешкоди в роботі з різними групами клієнтів.</p>	1	2										
<p>Тема4.Технології соціальної роботи з представниками груп ризику. 1.Актуальність вивчення та застосування технологій соціальної роботи з представниками груп ризику. 2.Поняття та характеристики груп ризику.</p>	1	2										

3.Аналіз потреб та проблем представників груп ризику 4. Приклади конкретних програм та проектів, що успішно застосовуються для роботи з представниками груп ризику. 5.Виклики та перешкоди в роботі з групами ризику.												
Тема5.Використання технологій соціальної роботи в різних сферах 1.Визначення сфер, в яких застосовуються технології соціальної роботи. 2.Застосування технологій соціальної роботи в медичній сфері 3.Технології соціальної роботи в освітній сфері. 4.Соціальна робота та технології в роботі з безробітними та шукачами роботи. 5.Застосування технологій соціальної роботи в роботі з вразливими групами населення. 6.Технології соціальної роботи в роботі з дітьми та сім'ями 7.Інноваційні підходи та виклики.	1	2										
Разом за ЗМ 2	7	14										
Усього годин	15	30										

3.3. Тематика практичних занять

№	Назва теми (завдання)	Кількість годин	
		Денна ф.н.	Заочна ф.н.
Тема 1	Витоки українського милосердя і благодійництва. Здійснення соціальної опіки і піклування у княжий період . <i>Завдання:</i> -здійснити пошук та аналіз історичних джерел (літературних,	3	

	<p>археологічних, архівних тощо), які стосуються витоків милосердя і благодійництва в Україні в княжий період.</p> <p>-вивчіть та задокументуйте приклади благодійницьких акцій чи організацій, які існували в княжий період України. Дослідіть, кому ці акції приносили користь і як вони впливали на суспільство.</p> <p>-складіть порівняльну таблицю досвіду України в забезпеченні соціальної опіки і піклування з іншими країнами чи регіонами у княжий період. Дослідіть схожості та відмінності у підходах та методах.</p> <p>-підготуйте презентації про видатних благодійників та діячів милосердя в Україні в княжий період. Дослідіть їхні досягнення та спадок.</p>		
Тема 2	<p>Формування церковно-громадської системи соціальної допомоги в XIV – XVII століттях. Система соціальної підтримки у часи Козацької республіки.</p> <p><i>Завдання:</i></p> <p>-зробіть висновки щодо ролі церковних та громадських структур (есе, доповіді).</p> <p>- складіть порівняльну таблицю системи соціальної підтримки в XIV – XVII століттях із системою соціальної допомоги у часи Козацької республіки. Дослідіть схожості та відмінності в підходах до соціального підтримки.</p> <p>-підготуйте інформаційні буклети про систему соціальної допомоги в обраному історичному періоді. Нехай вони визначають ключові аспекти та інструменти, які використовувалися для соціальної підтримки.</p> <p>-підготуйте презентації на тему "Формування церковно-громадської системи соціальної допомоги в XIV – XVII століттях" і презентувати їх перед класом.</p>	2	1
Тема 3	<p>Благодійність та соціальна допомога в Україні у XVIII–поч. XX ст.</p> <p><i>Завдання:</i></p> <p>- обреть конкретний період часу у XVIII–поч. XX ст., наприклад, середину XIX століття, і здійсніть дослідження про благодійні організації та соціальну допомогу, які існували в цей період. (презентації, доповіді)</p> <p>-оберіть конкретну благодійну організацію, яка існувала в обраному періоді, і проаналізувати її цілі, завдання, джерела фінансування та вплив на суспільство (реферативна доповідь).</p> <p>-складіть порівняльну таблицю інформації з українських джерел про благодійність і соціальну допомогу з інформацією з зарубіжних джерел. Виявіть схожості та відмінності у підходах та практиках.</p> <p>-підготуйте презентації на тему "Благодійність та соціальна допомога в Україні у XVIII–поч. XX ст." і презентуйте їх перед аудиторією.</p>	2	1

Тема 4	<p>Соціальна політика та система соціального забезпечення в радянський період</p> <p><i>Завдання:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - дослідіть та проаналізуйте основні соціальні програми та політики радянського періоду (програми, спрямовані на освіту, охорону здоров'я, житло та інші сфери соціального забезпечення).(напишіть есе, реферат, доповідь). -проведіть дослідження щодо системи соціального забезпечення в радянському періоді та порівняти її з сучасними підходами до соціальної політики. (презентація) -ознайомтесь із соціальними вигодами та пільгами, які були доступні громадянам в радянський період, і проаналізуйте їхню роль у житті суспільства. (дискусія) -підготуйте презентації на тему "Соціальна політика та система соціального забезпечення в радянський період" і презентувати їх 	2	1
Тема 5	<p>Реформування радянської системи соціального забезпечення у незалежній Україні (1991-2024 рр).</p> <p><i>Завдання:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -оберіть конкретний аспект системи соціального забезпечення (наприклад, пенсійна система, медична допомога, соціальна допомога) і проаналізувати реформи, які відбулися у цій сфері в Україні протягом останніх трьох десятиліть (цілі, зміни та результати реформ). (презентація, доповідь) -складіть порівняльну таблицю радянської системи соціального забезпечення та сучасної української системи, виявіть схожості та відмінності у підходах, фінансуванні та доступності послуг. (SWAT-аналіз) -оберіть одну з ключових реформ у сфері соціального забезпечення (наприклад, реформу пенсійної системи) і проведіть глибокий аналіз її причин, планування та реалізації. (презентація) -обговоріть плюси та мінуси реформ у сфері соціального забезпечення та обмінюватися думками про шляхи поліпшення системи.(дискусія) -підготуйте презентації на тему «Реформування системи соціального забезпечення в Україні (1991-2024 рр)»- 	2	
Тема 6	<p>Соціальна робота як наука і навчальна дисципліна</p> <p><i>Завдання:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -оберіть один з сучасних методів соціальної роботи (наприклад, системний підхід, клієнтоорієнтований підхід тощо) і проаналізують його засади, ефективність та застосування в практиці. -виберіть наукову статтю зі сфери соціальної роботи та напишіть критичний огляд цієї статті, вказуючи на головні думки, методи дослідження та внесок авторів у розвиток галузі. -розробіть проект, спрямований на підвищення свідомості про соціальну роботу як науку та навчальну дисципліну серед широкої громадськості (презентація). 	2	

Тема 7	<p>Сфери призначення і застосування соціальної роботи.</p> <p>Завдання:</p> <ul style="list-style-type: none"> -підготуйте дослідницьку роботу, оберіть одну із сфер застосування соціальної роботи (наприклад, дитячий захист, медична соціальна робота, робота з ветеранами тощо) і проведіть аналіз цієї сфери. -проаналізуйте кейси з реальної практики соціальних працівників у різних сферах та розробіть стратегії реагування на проблеми і ситуації. (доповіді). -організуйте можливість співпраці з організаціями або установами у сфері соціальної роботи та виконайте завдання, пов'язані з практичним досвідом. -розробіть проект розвитку соціальних послуг для конкретної сфери застосування соціальної роботи та визначити, які кроки потрібно вжити для вдосконалення цих послуг.(презентація) -розгляньте сценарії конфліктних ситуацій у роботі соціального працівника та виробіть методики врегулювання таких ситуацій.(доповідь) 	2	
Тема 8	<p>Система методів соціальної роботи</p> <p>Завдання:</p> <ul style="list-style-type: none"> -зробіть спостереження за взаємодією соціальних працівників з клієнтами в різних ситуаціях та задокументуйте методи та прийоми, які використовуються. -проаналізуйте кейси з реальної практики соціальних працівників та визначити, які методи були використані для досягнення певних цілей. (презентація) - проведіть інтерв'ю з соціальними працівниками або іншими фахівцями з сфери соціальної роботи, щоб дізнатися, які методи вони найчастіше використовують і чому. - складіть порівняльну таблицю (або SWAT – аналіз) використання різних методів соціальної роботи, оцініть їх переваги та недоліки та визначити, в яких ситуаціях кожен метод є найбільш ефективним. - 	2	
Тема 9	<p>Нормативно-правове та інноваційне поле соціальної роботи</p> <p>Завдання:</p> <ul style="list-style-type: none"> -проаналізуйте актуальні закони та нормативні акти, які стосуються соціальної роботи в їхній країні або регіоні. (доповідь) -підготуйте аналітичні звіти з оцінки ефективності діючих програм та законів у галузі соціальної роботи.(доповідь) -розробіть рекомендації щодо поліпшення законодавства та інновацій в сфері соціальної роботи на основі їхнього аналізу. (презентація) 	2	
Тема 10	<p>Соціальні технології соціальної роботи.</p> <p>Завдання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - розробіть індивідуальний план роботи з клієнтами, використовуючи соціальні технології для підтримки та моніторингу. 	3	

	<ul style="list-style-type: none"> -вивчіть роботу з електронними платформами для ведення записів, спілкування з клієнтами та збору даних.(презентація) - підготуйте та проведіть відеоконференцію з клієнтами або співпрацниками соціальної сфери для обговорення питань та планування дій. -проаналізуйте існуючі інноваційні програми соціальної роботи та оцінити їх ефективність (SWAT- аналіз). -вивчіть роботу з базами даних для збору та аналізу інформації про клієнтів та громаду (презентація). 		
Тема 11	<p>Соціальна робота з різними цільовими групами і категоріями клієнтів.</p> <p>Завдання:</p> <ul style="list-style-type: none"> -проведіть аналіз реального кейсу роботи соціального працівника з певною цільовою групою (наприклад, діти-сироти, люди похилого віку, особи з інвалідністю). Розробіть план дій та відповідні стратегії роботи з цією групою. -оберіть певну цільову групу та проаналізуйте програми та послуги, які надаються для цієї групи за місцем їхнього проживання. Оцініть доступність та ефективність цих послуг. (доповідь, презентація) -проведіть інтерв'ю з представниками різних цільових груп для вивчення їхніх потреб та проблем. Складіть питальники, проаналізуйте отримані дані. (доповідь) -розробіть рекомендації для поліпшення роботи з певною цільовою групою на основі вивчених даних та аналізу. (доповідь, презентація, есе) - спробуйте розробити проект розвитку для певної цільової групи, включаючи стратегії соціальної підтримки та план дій для досягнення конкретних цілей. (презентація).. 		
Тема 12	<p>Технології соціальної роботи з представниками груп ризику.</p> <p>Завдання:</p> <ul style="list-style-type: none"> -розгляньте конкретний кейс роботи з представниками груп ризику, такими як безпритульні, наркозалежні або жертви домашнього насильства. Розробіть план дій та відповідні стратегії для роботи з цією групою. -розробіть проекти або програми підтримки для певних груп ризику, презентуйте свій проект та обґрунтуйте його ефективність. - складіть таблицю «Фналіз ресурсів, доступних для представників груп ризику у моєму регіоні». З'ясуйте, які послуги та підтримку можна надати, і які ресурси вже існують. - візьміть участь у волонтерській роботі в організаціях, які працюють з представниками груп ризику. Опишіть отриманий безпосередній досвід та навички спілкування з цією аудиторією.(доповідь) -обріть певну групу ризику та проведіть докладний аналіз проблем та викликів, з якими вони стикаються, а також запропонуйте способи їх вирішення. (доповідь, реферат, презентація) 		

Тема 13	<p>Використання технологій соціальної роботи в різних сферах</p> <p>Завдання:</p> <ul style="list-style-type: none"> -проведіть аналіз різних інтернет-ресурсів, які використовуються соціальними працівниками для пошуку інформації та ресурсів для клієнтів. Визначте, які ресурси доступні та як вони можуть бути корисні. (доповідь, презентація) - дослідіть різні програмні продукти, які допомагають у веденні обліку клієнтів, розробці індивідуальних планів та моніторингу результатів роботи. (презентація) -розгляньте та проаналізуйте кейс-стаді, де вони повинні використовувати технології соціальної роботи для вирішення конкретної проблеми клієнта. -оцініть різні програми та проекти, використовуючи технології для збору та аналізу даних. (презентація) -проведіть дослідження за допомогою технологій (наприклад, опитування онлайн або аналіз даних), щоб дослідити певну соціальну проблему та запропонувати рекомендації для її вирішення. (доповідь, презентація) 		
---------	--	--	--

3.4. Самостійна робота здобувачів (ІНДЗ)

Самостійна робота студентів з дисципліни «Соціальна робота: історія, теорія, практика» спрямована на засвоєння, узагальнення і закріплення знань та включає такі види робіт як опрацювання лекційного матеріалу, рекомендованої літератури та інформаційних ресурсів, підготовку до практичних занять, підготовку питань, які виносились на самостійне вивчення, створення презентацій завдань до відповідних тем дисципліни.

№	Назва теми (форма контролю)	Кількість балів
Тема 1	<p>Витоки українського милосердя і благодійництва. Здійснення соціальної опіки і піклування у княжий період</p> <p><i>Опрацювати теоретичні та прикладні аспекти теми:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Княжий період як початок українського милосердя: аналіз історичних джерел. 2.Роль церковних інституцій у забезпеченні соціальної опіки в середньовіччі України." 3.Соціальна опіка і піклування про вразливі групи населення в стародавній Україні. 4.Волонтерство та добровільна допомога в княжому суспільстві. 5.Практичні аспекти соціального діяння в княжій Україні: викладка прикладів та аналіз. <p><i>Робота над практичними завдання до теми</i></p>	до 5 балів
Тема 2	<p>Формування церковно-громадської системи соціальної допомоги в XIV – XVII століттях. Система соціальної підтримки у часи Козацької республіки.</p> <p><i>Опрацювати теоретичні та прикладні аспекти теми:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Роль церкви в формуванні соціальної допомоги в середньовіччі України. 2.Громадські організації та їхній внесок у розвиток системи соціальної підтримки." 3.Система соціального забезпечення та підтримки в козацьких громадах: аналіз структури та функцій. 4.Система освіти та культурні ініціативи як частина соціального 	до 5 балів

	<p>забезпечення в козацькому суспільстві.</p> <p>5. Спадок церковно-громадської системи соціальної допомоги в сучасному українському суспільстві: аналіз і впровадження.</p> <p>Робота над практичними завдання до теми</p>	
Тема 3	<p>Благодійність та соціальна допомога в Україні у XVIII–поч. XX ст..</p> <p>Опрацювати теоретичні та прикладні аспекти теми:</p> <p>1. Благодійність та соціальна допомога в Україні у XVIII столітті: історичний контекст та основні аспекти.</p> <p>2. Громадські організації та їхній внесок у підтримку вразливих верств населення.</p> <p>3. Благодійні установи та їхній вплив на соціальну допомогу в Україні.</p> <p>4. Жіночі організації та їхній внесок у благодійність та соціальну допомогу.</p> <p>5. Наслідки та спадок благодійності та соціальної допомоги в Україні на сучасний час."</p> <p>Робота над практичними завдання до теми</p>	до 5 балів
Тема 4	<p>Соціальна політика та система соціального забезпечення в радянський період.</p> <p>Опрацювати теоретичні та прикладні аспекти теми:</p> <p>1. Основні принципи та цілі соціальної політики в СРСР: ідеологія та реалії.</p> <p>2. Система соціального забезпечення в радянському суспільстві: структура та функції.</p> <p>3. Роль держави у забезпеченні основних соціальних потреб населення в радянський період.</p> <p>4. Соціальний захист працівників у СРСР: пенсії, лікарняні, відпустки.</p> <p>5. Спадок радянської соціальної політики в сучасній Україні: аналіз та порівняння.</p> <p>Робота над практичними завдання до теми</p>	до 5 балів
Тема 5	<p>Реформування радянської системи соціального забезпечення у незалежній Україні (1991-2024 рр).</p> <p>Опрацювати теоретичні та прикладні аспекти теми:</p> <p>1. Загальний огляд реформ соціального забезпечення в Україні після отримання незалежності.</p> <p>2. Роль міжнародних фінансових організацій у реформуванні соціального забезпечення України.</p> <p>3. Реформи пенсійної системи в Україні: від радянської моделі до накопичувальної системи.</p> <p>4. Система медичного страхування в Україні: досягнення та виклики реформ.</p> <p>5. Соціальна підтримка осіб з інвалідністю у контексті реформ соціального забезпечення.</p> <p>6. Роль громадських організацій у впровадженні соціальних реформ в Україні."</p> <p>7. Реформування системи соціальних послуг та соціального житла в Україні.</p> <p>8. Оцінка результатів та виклики реформ соціального забезпечення в Україні на сучасному етапі.</p> <p>Робота над практичними завдання до теми</p>	до 5 балів
Тема 6	<p>Соціальна робота як наука і навчальна дисципліна</p> <p>Опрацювати теоретичні та прикладні аспекти теми:</p> <p>1. Історія розвитку соціальної роботи як наукової дисципліни.</p> <p>2. Теоретичні підходи до вивчення соціальної роботи як наукової</p>	до 5 балів

	<p>дисципліни.</p> <p>3.Сучасні методи та підходи до дослідження соціальної роботи як науки.</p> <p>4.Роль соціальної роботи як наукової дисципліни у вирішенні соціальних проблем.</p> <p>5.Методологія дослідження соціальної роботи та її застосування в практиці.</p> <p>6.Основні тенденції розвитку соціальної роботи як наукової дисципліни.</p> <p>7.Зв'язок між соціальною роботою як наукою і соціальною роботою як практикою.</p> <p><i>Робота над практичними завдання до теми</i></p>	
Тема 7	<p>Сфери призначення і застосування соціальної роботи.</p> <p>1.Сфери призначення соціальної роботи: вплив на сім'ю та дитячий захист.</p> <p>2.Соціальна робота у сфері освіти: підтримка дітей з особливими потребами.</p> <p>3.Соціальна робота у сфері працевлаштування: підтримка безробітних та мігрантів."</p> <p>4.Застосування соціальної роботи у сфері гендерної рівності та боротьби з домашнім насильством.</p> <p>5.Соціальна робота в сфері молодіжної політики та підтримки молодих людей.</p> <p>6.Соціальна робота в громадському секторі: роль неприбуткових організацій.</p> <p>7.Соціальна робота як інструмент підтримки ветеранів воєнних дій.</p> <p><i>Опрацювати теоретичні та прикладні аспекти теми:</i></p> <p><i>Робота над практичними завдання до теми</i></p>	
Тема 8	<p>Система методів соціальної роботи.</p> <p><i>Опрацювати теоретичні та прикладні аспекти теми:</i></p> <p>1.Методи соціальної роботи в роботі з дітьми та сім'ями: сучасні підходи."</p> <p>2.Групові методи соціальної роботи: теоретичні основи і практичний досвід.</p> <p>3.Індивідуальні методи соціальної роботи: відбір і застосування.</p> <p>4.Креативні методи соціальної роботи: роль мистецтва та творчості.</p> <p>5.Соціальна робота в кризових ситуаціях: методи допомоги та психосоціальна підтримка.</p> <p>6.Екологічний підхід у соціальній роботі: методи сталого розвитку.</p> <p>7.Соціальна робота з особами з інвалідністю: адаптація та реабілітація.</p> <p>8.Використання технологій у методах соціальної роботи: вплив цифровізації на професійну діяльність.</p> <p><i>Робота над практичними завдання до теми</i></p>	
Тема 9	<p>Нормативно-правове та інноваційне поле соціальної роботи.</p> <p><i>Опрацювати теоретичні та прикладні аспекти теми:</i></p> <p>1.Аналіз нормативно-правового регулювання соціальної роботи в Україні.</p> <p>2.Інноваційні підходи в соціальному законодавстві: можливості та виклики.</p> <p>3.Роль етичних кодексів у роботі соціальних працівників: важливі аспекти та виклики.</p> <p>4.Правові аспекти реформування соціального забезпечення: позитивні</p>	

	<p>та негативні наслідки."</p> <p>5.Інновації в системі соціального захисту: нові можливості для клієнтів та професіоналів."</p> <p>6.Адаптація соціального законодавства до вимог сучасного суспільства: перспективи та виклики.</p> <p>7.Роль міжнародних стандартів у регулюванні соціальної роботи: досвід та перспективи.</p> <p><i>Робота над практичними завдання до теми</i></p>	
Тема 10	<p>Соціальні технології соціальної роботи <i>Опрацювати теоретичні та прикладні аспекти теми:</i></p> <p>1.Використання інформаційних технологій у соціальній роботі: переваги та виклики."</p> <p>2.Сучасні підходи до онлайн-консультацій та психологічної підтримки в соціальній роботі.</p> <p>3.Ефективність використання соціальних мереж у роботі з різними цільовими групами.</p> <p>4.Роль мобільних додатків у спрощенні доступу до соціальних послуг.</p> <p>5.Кібербулінг і онлайн-насильство: соціальна робота в умовах цифрового простору.</p> <p>6.Використання віртуальної реальності в реабілітації та психотерапії.</p> <p>7.Е-держава та її роль у покращенні соціального обслуговування населення.</p> <p>8.Захист персональних даних та приватність клієнтів у соціальній роботі.</p> <p><i>Робота над практичними завдання до теми</i></p>	
Тема 11	<p>Соціальна робота з різними цільовими групами і категоріями клієнтів. <i>Завдання:</i></p> <p>1.Соціальна робота з молоддю: виклики та можливості сучасного підходу.</p> <p>2.Соціальна робота з особами похилого віку: проблеми і підтримка.</p> <p>3.Соціальна робота з ветеранами: війни: адаптація та психологічна підтримка.</p> <p>4.Соціальна робота з особами з інвалідністю: інклюзивний підхід та доступ до послуг."</p> <p>5.Соціальна робота з бездомними особами: програми реабілітації та реінтеграції.</p> <p>6.Соціальна робота з жертвами насильства: захист та відновлення.</p> <p><i>Робота над практичними завдання до теми</i></p>	
Тема 12	<p>Технології соціальної роботи з представниками груп ризику <i>Завдання:</i></p> <p>1.Використання інформаційних технологій у соціальній роботі з представниками груп ризику.</p> <p>2.Мультимедійні засоби комунікації у роботі з молоддю залежності.</p> <p>3.Соціальна робота з особами з інвалідністю: доступність та інклюзія.</p> <p>4.Використання онлайн-платформ у психологічній підтримці жертв насильства.</p> <p>5.Технології віддаленої консультації та психотерапії в соціальній роботі."</p> <p>6.Цифрові інструменти у соціальній роботі з літніми людьми: забезпечення соціальної активності та підтримки.</p> <p><i>Робота над практичними завдання до теми</i></p>	

Тема 13	<p>Використання технологій соціальної роботи в різних сферах Завдання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вплив інтернет-платформ на підтримку ментального здоров'я в сучасному суспільстві. 2. Електронне урядування та публічні послуги: роль соціальної роботи у підвищенні доступності громадянам. 3. Використання соціальних мереж у роботі з молоддю: переваги та недоліки. 4. Технології соціальної роботи в охороні здоров'я: інноваційні підходи до реабілітації пацієнтів. 5. Електронні системи моніторингу та оцінки дітей в установах соціального обслуговування. 6. Віртуальна реальність та її застосування в роботі з особами з інвалідністю. 7. Кібербулінг та соціальна робота: стратегії попередження та підтримки жертв. 8. Електронні платформи для соціальних інтервенцій у кризових ситуаціях. <p><i>Робота над практичними завданнями до теми</i></p>	
---------	---	--

4. Освітні технології, методи навчання і викладання навчальної дисципліни

Для досягнення освітньої мети та прогнозованих програмних результатів використовуються основні традиційні та інтерактивні методи навчання, новітні технології.

Методи навчання:

МН1 – словесні методи (лекція, дискусія, бесіда, консультація тощо).

МН2 – практичні методи (практичні роботи).

МН3 – наочні методи (презентації результатів виконаних завдань, ілюстрації, відеоматеріали, тощо).

МН5 – робота з інформаційними ресурсами: з навчально-методичною, науковою, нормативною літературою та інтернет-ресурсами.

МН6 – комп'ютерні засоби навчання (онлайн курси – ресурси, web-конференції, вебінари і т.п.).

МН7 – самостійна робота над індивідуальним завданням або за програмою навчальної дисципліни.

5. Критерії та засоби оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

5.1. Критерієм підсумкового оцінювання є досягнення здобувачем мінімальних порогових рівнів оцінок (балів) за кожним передбаченим результатом навчання.

Кількість балів, яку здобувач вищої освіти може отримати під час навчальних занять за кожну тему (опитування, тестування, розв'язання задач, виконання індивідуальних завдань), виконання завдань для самостійної роботи є різною (дивись таблицю та Moodle). Загальна (максимальна) кількість балів, яку здобувач може отримати в процесі вивчення дисципліни протягом семестру, становить **100** балів, з яких **60** балів здобувач набирає при поточних видах контролю і **40** балів – у процесі підсумкового виду контролю (іспиту).

У випадку отримання менше 50 балів за результатами поточного та підсумкового контролю, здобувач вищої освіти обов'язково здійснює перескладання для ліквідації академічної заборгованості. Якщо здобувач вищої освіти набрав менше 35 балів, він не допускається до підсумкового контролю.

Критеріями оцінювання є:

при усних відповідях: повнота розкриття питання; логіка викладання матеріалу; використання основної, додаткової літератури та інших (у тому числі іноземною мовою) джерел інформації; аналітичні міркування, уміння робити порівняння, висновки; уміння аналізувати теоретичні проблеми з урахуванням світової і вітчизняної практики;

при виконанні *письмових* (презентацій) завдань: повнота розкриття питання, аргументованість і логіка викладення матеріалу, використання літературних джерел, прикладів та фактичного матеріалу тощо; цілісність, системність, логічність, уміння формулювати висновки; акуратність оформлення письмової роботи.

Дедлайни та перескладання. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання тем відбувається з дозволу аспірантури за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний, участь у конференціях).

Академічна доброчесність. Здобувачі вищої освіти самостійно виконують всі завдання, які передбачені. Обов'язковим є посилання на джерела інформації в разі використання ідей, розробок, тверджень.

Відвідування занять. Відвідування занять є обов'язковою умовою виконання навчального плану дисципліни. Форми навчання визначені затвердженим графіком освітнього процесу Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

5.2. Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
зараховано	A (90-100)	відмінно
зараховано	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
зараховано	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
незараховано	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

5.3. Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання можуть бути:

МО1 – контрольні роботи (тематичні).

МО2 – тестові завдання, опитування, індивідуальні завдання.

МО4 – аналітичні звіти, реферати, тези доповідей, статті.

МО5 – презентації результатів виконання завдань.

МО11 – інші види індивідуальних та групових завдань.

6. Форми поточного та підсумкового контролю

Формами поточного контролю є усні та письмові (тестування, презентації тощо) відповіді здобувача.

Проведення підсумкового контролю здійснюється у формі *іспиту* і в терміни, передбачені графіком навчального процесу. іспит проводиться у формі комп'ютерного тестування за теоретичним та практичним матеріалом курсу або за білетною програмою.

Розподіл балів, які отримують здобувачі

Поточне оцінювання (<i>аудиторна та самостійна робота</i>)													Кількість балів за модулі	Кількість балів (<i>іспит</i>)	Сумарна кількість балів
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	Т 9	Т 10	Т 11	Т 12	Т 13			
5	5	4	5	4	5	4	5	4	5	5	4	5	60	40	100

7. Рекомендована література

7.1. Основна:

1. Антологія соціальної роботи : В 7-ми т.: ДЦССМ, 2001-2003.
2. Вступ до соціальної роботи: Навчальний посібник /За ред. Т.В. Семигіної, І.І. Миговича. – К.: Академ-видав, 2005. – 304 с.
3. Глазунов, С.В. Нариси з історії соціальної роботи [Текст]: навч. вид. / С.В.Глазунов. – Д.: РВВ ДНУ, 2015. – 116 с.
4. Горілий А. Г. Історія соціальної роботи. Навчальний посібник. – Тернопіль: Видавництво Астон, 2004. – 40 - 42с.
5. Попович Г.М. Історія соціальної роботи в Україні і за рубежом: Навчально-методичний посібник. – Ужгород: Гражда, 2000. – 143 с.
6. Савицький В. І. Генеза благодійності в Україні (Методологія історії соціальної роботи в Україні) : Навч.посібник – К.: НТУУ «КПІ», 2007. – с 12.
7. Лукашевич М.П., Мигович І.І. Теорія і методи соціальної роботи: Навч. Посібник. –К. : МАУП, 2003. – 168 с.
8. Лукашевич М.П., Семигіна Т.В. Соціальна робота (теорія і практика) : Навч. Посібник. – К.: ІПК ДСЗУ, 2007. – 341 с.
9. Попович Г.М. Інституціалізація соціальної роботи в Україні: Монографія. – Ужгород, МПП «Гражда», 2003. – 188 с.
10. Теорії і методи соціальної роботи: Підручник / За ред. Т.В.Семигіної, І.І. Миговича. – К.: Академ-видав, 2005. – 328 с.
  11. Соціальна робота: В 3 ч. — К.: Вид. дім "Києво-Могилянська академія", 2004. — Ч. 2:
  12. Основи соціальної роботи / А.М. Бойко, Н.Б. Бондаренко, О.С. Брижовата та ін.; За ред. Т.В. Семигіної, І.М. Григи. — С. 91—119, 136—161.
  13. Соціальна робота: Короткий енцикл. слов. // Соціальна робота. — Кн. 4. — К.: ДЦССМ, 2002. — С. 372—382.
  14. Соціальна робота: Хрестоматія // Соціальна робота. — Кн. 3. — К.: ДЦССС, 2002. — С. 149—173.
  15. Коваль Л.Г., Зверева І.Д., Хлебик СР. Соціальна педагогіка / соціальна робота. —К., 1997.
  16. Мустаева ФЛ. Основы социальной педагогики. — М.: Академ, проект, 2001. — С. 257—261.
  17. Понятійно-термінологічний словник з соціальної роботи /За ред. І.В. Козубовської, І.І.Миговича. — Ужгород: Мистецька лінія, 2001. — 152 с.
  18. Практика телефонного консультирования: Хрестоматія / Ред.-сост. А.Н.Моховиков. — М.: Смысл, 2001. — 379 с
  19. Соціальна робота: Короткий енцикл. слов. // Соціальна робота. — Кн. 4. — К.: ДЦССМ, 2002.
  20. Соціальна робота: Хрестоматія // Соціальна робота. — Кн. 3.— К.: ДЦССС, 2002 — С. 81—148.
  21. Социальная работа / Под общ. ред. проф. В.И. Курбатова.— Ростов н/Д.: Феникс, 2000. — 576
  22. Технологізація волонтерської роботи в сучасних умовах / За ред. проф. А.Й. Капської. — К., 2001. — 140 с.
  23. Технология социальной работы.: Учеб. пособие для студ./ Под ред. И.Г. Зайнышева. — М.: Гуманит изд. центр "ВЛАДОС", 2000. — 240 с.
  25. Конвенція ООН з прав дитини: шляхи практичного застосування : Метод, рек. / Упоряд. Г.М. Лактіонова та ін. — К.: Наук, світ, 2001. —37 с.
  26. Конвенція ООН про права дитини. — К.: АТ "Видавництво "Столиця", 1997. — 32 с.
  27. Лактионова Г.М., Шипиленко Е.С., Братусь И.В. Инновационные формы опеки детей: международный и национальный опыт. — К.: Наук, світ, 2001. —61 с.

28. Соціальна робота: В 3 ч. — К.: Вид. дім "Києво-Могилянська академія", 2004. — Ч. 3.:
29. Основи соціальної роботи / А.М. Бойко, Н.Б. Бондаренко, О.С. Брижовата та ін.; За ред. Т.В. Семігіної, І.М. Григи. — 2004. — С. 28—52.
30. Тюття Л.Т., Іванова І.Б. Соціальна робота (теорія і практика): Навч. посіб. — К.: ВМУРОЛ "Україна", 2004. — С. 185—191.
31. Соціальна робота в Україні: Навч. посіб. / І. Д. Зверева, О. В. Безпалько, С. Я. Харченко та ін; За заг. ред. І. Д. Зверєвої, Г. М. Лактіонової. — К.: Наук. світ, 2003. — 233 с.
32. Соціальна робота в Україні: перші кроки / Під ред. В. Полтавця. — К.: Вид. дім КМ Academia", 2000. — 236 с.
33. Соціальна робота в Україні: теорія і практика: Посіб. для підвищ. кваліфікації працівників ЦСМ.: У 2 ч. / За заг. ред. А. Я. Ходорчук. — К.: УДЦССМ, 2001 — 296 с.
34. Соціальна робота: Навч. посіб. — К.: ДЦССМ, 2002. — Кн. 2. — 440 с.
35. Соціальна робота: Хрестоматія. — К.: ДЦССМ, 2001. — 396 с.
36. Волгіна, О., Гусак, Н. Профілювання та кейс-менеджмент в сфері зайнятості населення : методичний посібник. — Київ: Ваіте. — 2017.— 72 с.
37. Гришко, О. П. Модернізація інформаційного забезпечення сфери зайнятості населення: проблеми та перспективи. Організаційно-управлінські та психологічні аспекти сучасного ринку праці України: матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної конференції, 27 листопада 2017 р., м. Київ. Зб. наук. пр. — 2017. — С. 276-282.
- Джинчарадзе, Н. Г., Савченко, Н. В., Балашова, Н. В. Кейс-менеджмент як інструмент працевлаштування. Київ, 2018. : ІПК ДСЗУ. 18 с.
38. Іванченко, А. В. Формування та розвиток механізмів державного регулювання зайнятості населення в Україні : дис. канд. наук з держ. упр. Спеціальність: 25.00.02. Класич. приват. ун-т. Запоріжжя, 2015. — 201 с.
39. Ільч, Л. М., Якімова, Н. С. Сучасні технології профілювання безробітного населення та можливості їхнього застосування в Україні. Економіка та держава, 2015.— № 8.— С. 82-86.
40. Карпенко, О. В. Механізми формування та реалізації сервісноорієнтованої державної політики в Україні : дис. ... д-ра наук з держ. упр. спеціальність: 25.00.02. Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. — Київ, 2016. — 466 с.
41. Савченко, Н. В. Механізми формування та реалізації сервісноорієнтованої державної політики у сфері зайнятості населення в Україні: дис. д-ра наук з держ. упр. спеціальність: 25.00.02. Національний університет цивільного захисту України. — Харків, 2020.— 495 с.

7.2. Додаткова

1. Фурман А.В., Підгурська М. Історія соціальної роботи // Психологія і суспільство. — 2010. — № 4. — С. 163-204.
2. Фурман А.В. Психокультура української ментальності : 2-е наук. Вид.. — Тернопіль: ВЦ НДІ МЕВО, 2011. — 168 с.
3. Тюття Л.Т., Іванова І.Б. Соціальна робота (теорія і практика): Навч. посіб. — К.: ВМУРОЛ "Україна", 2004. — С. 204—211.
4. Доби́рка документів з питань соціального страхування. — К., 2002.
5. Кашенко О.І., Борисова В.І. Соціально-економічні основи страхування: Навч. посіб. — Суми, 1999. — С. 4—8, 10—14, 52—58, 61—65, 68—72.
6. Методичні рекомендації по соціальному страхуванню. — Чернівці: Прут, 1999.
7. Надточій Б. Соціальне страхування у контексті історії // Соціальний захист. — 2003. — № 2. — С. 20—24.
8. Соціальна робота: Короткий енцикл. Слов . // Соціальна робота. — Кн. 4. — К.: ДЦССМ, 2002. — С. 455, 456.
9. Технология социальной работы: Учеб. пособие / Под ред. И.Г. Зай-нышева. — М.: Гуманит. изд. центр "ВЛАДОС", 2002. — С. 59—71.
10. Моделювання та впровадження програм щодо формування здорового способу життя. Під заг. ред. І. Зверєвої і Г. Лактіо-нової. К.: Наук. світ. — 56 с.

8. Інформаційні ресурси

Офіційний сайт Державної служби зайнятості України [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.dcz.gov.ua/>.
Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

Громадянська мережа ОПОРА [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.oporaua.org>

Державний комітет статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua

European Election Database [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nsd.uib.no/european_election_database/

Gallup International Association [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.gallup-international.com

Gfk-group [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.gfk.ua

TNS [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.tns-global.com.ua/

Київській міжнародний інститут соціології [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.kiis.com.ua

Центр економічних та політичних досліджень ім. О. Разумкова [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.uceps.org

Центр соціальних та маркетингових досліджень SOCIS [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.socis.kiev.ua

Центр „Соціальний моніторинг” [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.smc.org.ua

Фонд „Демократичні ініціативи” [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.dif.org.ua

Український інститут соціальних досліджень ім. О.Яременка [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.uisr.org.ua

Центр соціологічних та політичних досліджень „Соціополіс” [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.spr.org.ua

Центр соціологічних і політологічних досліджень «Соціовимір» [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

Research & Branding Group [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rb.com.ua

Мережа аналітичних центрів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.intellect.org.ua